

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД ІЗ ПРАВ ЛЮДИНИ І ПРИНЦИП ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Визначено принцип діяльності Європейського суду із прав людини

Ключові слова: Європейський суд, права людини, скарга.

Abstract

The principle of the work of the European Court of Human Rights is defined

Keywords: European Court, Human Rights, Complaint.

Вступ

Європейський Суд з прав людини — міжнародний судовий орган, юрисдикція якого поширюється на всі держави-члени Ради Європи, що ратифікували Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, і включає всі питання, які стосуються тлумачення і застосування конвенції, включаючи міждержавні справи і скарги окремих осіб.

До складу Суду входять 47 суддів, по одному від кожної держави — члена. Суд розглядає справи:

- першої інстанції, подані на інститути Союзу фізичними та юридичними особами ,
- позови, пов'язані з порушеннями юридичними, приватними особами та державами — учасниками рішень і директив Союзу.

Зазвичай це позови відносно корпорацій, пов'язані з порушенням антимонопольного законодавства, а також злиттями й поглинаннями ; крім цього Суд виступає в ролі арбітра у країнах ЄС при суперечках щодо політики субсидування та введення торгових санкцій.

Результати дослідження

З 1 листопада 1998 року , по вступі в силу Протоколу № 11, Європейська комісія з прав людини та Європейський суд з прав людини були об'єднані в один, постійно діючий Європейський суд з прав людини. Його місцезнаходженням став Палац прав людини в Страсбурзі (Франція), де знаходиться і сама Рада Європи.

Важливою функцією Європейського Союзу є забезпечувати неухильне дотримання і виконання норм конвенції її державами-учасницями. Він здійснює це завдання шляхом розгляду і вирішення саме якихось конкретних справ, прийнятих ним до провадження на основі індивідуальних скарг.

Перш, ніж скарга буде подана до Суду необхідно суворо дотримуватися кількох неодмінних умов. Серед яких є:

- Предметом скарги можуть бути тільки права і свободи, які гарантуються конвенцією або її протоколами. Перелік цих прав є досить широким, але цікаво те що в ньому відсутні деякі права, відомі нашому і новітньому конституційному законодавстві .

- Суд може приймати заяви від будь-якої особи, неурядової організації або групи осіб, які стверджують, що заяви про порушення з боку держав-учасниць конвенції (вони називаються в конвенції високими договірними сторонами) їх прав, визнаних у конвенції або в протоколах до неї. Це означає те, що заявнику не обов'язково бути громадянином держави — члена Ради Європи або взагалі громадянином держави, на яку він подає скаргу .

Європейський суд з прав людини має право :

- розглядати індивідуальні та міждержавні скарги, подані до Європейського суду з прав людини проти одного або декількох держав — членів Ради Європи або проти Європейського союзу ;
- визнавати факт того, що було порушено, те чи інше право заявника ;
- присудити заявнику виграну, справедливу компенсацію ;
- тлумачити Конвенцію про захист прав людини та основних свобод ;
- встановлювати факт того, що будь-яке порушення в певній державі носить масовий характер через системної проблеми, у зв'язку, з чим наказувати цій державі вжити заходів щодо виправлення цього недоліку ;
- розглядати запит комітету міністрів Ради Європи з питання про те, чи не порушило держава — відповідач своє зобов'язання по виконанню постанов (рішень) Європейського суду з прав людини ;
- виносити Консультативні висновки про тлумачення Конвенції про захист прав людини та основних свобод, з питань, не пов'язаних з розглядом справ .

У статті 20 Конвенції визначається кількість суддів Суду, яка відповідає кількості Високих Договірних Сторін Конвенції. Судді, які засідають у Суді у своїй особистій якості, повинні відповідати таким критеріям: Судді повинні мати високі моральні якості, а також мати кваліфікацію, необхідну для призначення на високу судову посаду, чи бути юристами з визнаним авторитетом.

Стаття 27 Конвенції передбачає створення в межах Суду трьох різних типів органів: комісії, палат і Великої палати.

Комісія, до складу якої входить три судді, може визнати неприйнятною або вилучити з реєстру справ індивідуальну заяву, якщо така ухвала може бути винесена без додаткового вивчення. Кожна така ухвала є остаточною і особа, що звернулася із заявою, не може вимагати її перегляду.

В **палатах**, на другому рівні організаційної структури Суду, здійснюється більша частина його роботи. До складу палат входять сім суддів, включаючи й члена палати за посадою — суддю, якого було обрано від зацікавленої держави-учасниці, або особу, яка призначається для участі в засіданнях в разі відсутності такого судді.

Велика палата — третій рівень, на якому здійснюється робота Суду. До складу Великої палати входять сімнадцять суддів. Окрім члена Великої палати за посадою, який засідає на тих же умовах, що визначаються по відношенню до члена палати за посадою, пункт 3 статті 27 також зараховує до складу Великої палати Голову Суду, заступників Голови, голів палат та інших суддів, які визначаються відповідно до регламенту Суду.

Судова практика Європейського суду з прав людини — це джерело права, що складається на основі рішень цього органу, які спрямовані на захист прав і свобод людини і громадянина.

Керуючись принципом «справедливість із затримкою — жодної справедливості», Рада Європи створила робочу групу для пошуку шляхів покращення ефективності Суду. Результатом цієї роботи стали поправки до Європейської конвенції з прав людини — Протокол № 14. Цей новий протокол, що вимагає загальної ратифікації всіма державами-членами Ради Європи для вступу його в силу

Міжнародна амністія висловила занепокоєння, що зміни щодо критерію прийнятності означатимуть втрату для індивідуальних позивачів можливості «отримання відшкодування за порушення прав людини»

Висновки

Європейський Суд з прав людини покликаний забезпечувати неухильне дотримання і виконання норм Конвенції про захист прав людини її державами-учасниками. Він здійснює це завдання шляхом розгляду і вирішення конкретних справ, прийнятих ним до виробництва на основі індивідуальних скарг, поданих фізичною особою, групою осіб або неурядовою організацією.

Національні суди можуть і повинні застосовувати положення Конвенції в своїй практиці і надавати ефективний захист від їх порушень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Задорожній О. В. Європейський суд з прав людини // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. / Редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. — К.: Знання України, 2004. — Т. 1. — 760 с. — ISBN 966-316-039-X

2. Європейський суд з прав людини. Порядок звернення / М. В. Пристинська. — К. : Право-Інформ, 2012. — 48, [1] с. : табл. ; 21 см. — (Серія «Юридичні довідники», ISBN 978-966-2659-04-7) (Серія «Юридична бібліотека»). — На обкл.: Інформ.-прав. система «Право-інформ». — Текст укр., англ. — 1 000 пр. — ISBN 978-966-2659-06-1.

3. Севостьянова Н. І. Звернення до Європейського суду з прав людини як реалізація права на правосуддя: монографія / Н. І. Севостьянова ; НУ «ОЮА». — Одеса: Фенікс, 2012. — 216 с. (Міжнародне право). ISBN 978-966-438-659-0.

4. Корнієнко В. О. В пошуках консолідації українського суспільства: національна ідея чи політичний ідеал [Текст] / В. О. Корнієнко // Нова політика : науково-публіцистичний журнал.— 2000. — № 4.— С. 47–52.

Ищенко Иван Сергійович — студент групи ІСІ-156, факультет комп'ютерних систем та автоматики, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: vantschuk@gmail.com

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук, м. Вінниця.

Ishchenko Ivan S. — Faculty of Computer systems and automatics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : vantschuk@gmail.com

Supervisor: **Valeri Kornienko** – Ph.D., Doctor of Political Sciences, professor, head of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Science, the city of Vinnitsa.